№ 2. Sestdeen, 5. janwarî. 1908.

Makfâ,
Jelgawâ sanemot:
par gadu . . . 2 rub. 20 kap.
par 1/2 gadu . 1 „ 20 „
par 1/4 gadu . — „ 60 „

Par adreses pahrmainu jamaksâ 10 kap.

Latweeschu Awises.

Makfâ,
pa pastu peesuhtot:
par gadu . . . 3 rub. — kap.
par 1/2 gadu . 1 „ 60 „
par 1/4 gadu . — „ 90 „

Uf ahrsemèm 4 rub. 50 kap., 2 rub. 30 kap., 1 rub. 20 kap.

Iznahk diwreis nedelâ.

Redakzija un ekspedizija:
Jelgawâ, Kangihseru eelâ № 14.

87. gada-gahjums.

Sludinajumi makfâ:
par sihku rakstu rindinu 8 kap., preekschpusê 20 kap.

Time is money!

(Laiks ir nauda!)

Kamdehl wajadsigi leelee sludinajumi?

Wajadsigee wahrdi ir:

Ismehginajeet

nupat isdotos papirosus

„Турчанка"

10 gab. tikai 3 kap.

no

A. S. Maikapara, Rigâ.

Gadeem mainotees.

(Beigas.)

Ari muhsu dsimtenê Baltijâ dsihwe wispahr gahjusi meerigaku gaitu neklâ diwi eepreekschejôs gadôs. Tomehr schad un tad wehl notikuschi pahrdroschi usbrukumi un asinaini noseegumi, kuru dehl kara stahwoklis wehl arween naw tizis atzelts. Wehl arween rodâs zilweki, kuri ar sawu noseedsigo rihzibu netik ween isposta paschi sawu dsihwi, bet ari uswek smagus slogus wisai tautai. Isredse uf reformâm muhsu dsimtenes dsihwê kluwusi sliktaka. Generalgubernatora padomê schejeenes muischneezibas un ari daschu pilsehtu preekschstahwji zeeschi aisstahwejuschi daschas ids sawas preekschrozibas, no kurâm tee wehl nesen gubernu padomê bij atsazijuschees. Un muischneezibai par labu, zik wehrojams, sweras ari swaru kausi waldoschajâs aprindâs. Wisai Latweeschu tautai ari schinî sinâ peerehkina par grehku to, ko daschi winas lozekli pastrahdajuschi. Neba welti daschi schejeenes Wahzu laikraksti wiseem spehkeem puhlejuschees Latweeschus nostahdit jo nelabâ gaismâ. Kamehr Latweeschu pusê sozialdemokratiskee un strauji radikalee laikraksti, wismaf sche Baltijâ, apklususchi, tomehr reakzionarâ Wahzu prese, ar „Balt. Tageszeitung"'u preekschgalâ, zihtigi turpina sawu tautibu sarihdischanas darbu, sludinadama pret Latweeschem boikotu uz wisas lihnijas, pat basnizas leetâs. Bet pret scho akli reakzionaro strahwu paschu schejeenes Wahzeeschu widû radusês pretstrahwa, kurâ teezâs uf augschu brihwprahtigaki eeskati. Jau tahdi laikraksti, kâ „Rigasche Rundschau" un „Libausche Zeitung" stipri atschkirâs no zitâm sawâm beedrenèm Rigâ un Jelgawâ, bet pret wezâ gada galu sahka Rigâ isnahkt ihsti brihwprahtigs Wahzu laikraksts „Rig. Neueste Nachrichten", kursch azim redsot nopeetni grib sekmet meetigu sadsihwi daschado schejeenes tautibu starpâ. Muhsu dsimtenes nahkotnes labâ no sirds jawehlâs, kaut schi brihwprahtigâ strahwa taptu jo deenas stipraka un atbihditu pee malas sastinguschos reakzionarus, ar kureem dsihwibas spirgtajai Latweeschu tautai sapraschanâs nekahdi naw eespehjama.

Kas atteezâs uf Latweeschu paschu zenteeneem, tad war ar preeku leezinat, ka sahk atkal arween dsihwaki laustees uf ahru Latweeschu weselligais darba spehks. Gan wehl daudf ko zeest no nemeera laikmeta sekâm, gan wehl bahrgi jo bahrgi jasamaksâ par darbeem, ko pastrahdajuschi neprahtigu musinataju opmulsinati kaudis, gan wehl daschâs galwâs, it sewischki jaunâs paaudses starpâ, spokojâs idejas par deesin kur mahkonôs zelamu nahkotnes walsti, tatschu wispahr nemot, arween wairak nostiprinâs pareisâ atsina, ka Latweeschi weenigi war tikt uf preekschu ar debsigu nodoschanos meerigam kulturas darbam, dibinot stolas un zitas eestahdes isglihtibas noluhkeem, kopojot sawus spehkus beedribâs un saweenibâs, pazelot sawu materielo labklahjibu preeksch saimneeziskas zihnas ar schejeenes labi organiseto wahzeetibu.

Pametot azis atpakal uf pagahjuscho gadu ahrsemês, redsam, ka nopeetnu sareschgijumu nekur naw tizis un meers walstju starpâ naw tizis trauzets. Meera konferenze Hagâ no jauna spreeda par daschadeem jautajumeem, kas atteezâs uf meera nodroschinaschanu un kara breesmu masinaschanu. Eewehrojamu panahkumu meera konferenzei gan ari schareis nebij, tatschu wismaf ta bij atkal leezibo, ka ir wisâs tautâs kaudis, kuri zerê un ilgojâs, lai atnahktu reis laiks, kur tautas un walstis wairs neisschkirtu sawus strihdus ar nahwigu eerotschu palihdsibu. — Pa tam walstis neatlaidigi zenschâs wairot sawus bruntotos spehkus. Sewischki tas sakams par Wahziju un Angliju. Pehdejâ ari ar zitadeem lihdsekleem labi pratusi sawu stahwokli nostiprinat. Kehnisch Edwards apzeemoja wairak zitu walstju waldneekus, lai saistitu jaunas draudsibas saites un atjaunotu wezâs. Ar senseno pretineezi Kreewiju tika noslehgts lihgums Persijas leetâs un ari ar Japanu Anglija wehl arween isteek it labi. Raises Angleem dara Ihrija un Indija: Ihrijâ nerimst agrarnemeeri un Indijâ parahdâs arween stipraka ruhgschana pret Angku wirskundsibu. — Wahzijas waldiba wed neatlaidigu zihnu ar Poleem Pruhsijâ, pee tam reisêm leetodama ari tahdus lihdsekkus, kuri naw leelas walsts zeenigi. Brihwprahtigee laikraksti gan spaideem pret Poleem nepeekriht un waldibu brihdina, tatschu waldiba juhtâs stipra sewischki pehz labajeem panahkumeem reichstaga wehleschanâs, kur stuhrgalwigâ zentra partija dabuja stipru treezeenu un sozialdemokrati saudeja gandrihs pusi no saweem sehdekleem. Sozialdemokrateem wispahr pagahjuschâ gadâ ahrsemês naw labi weizees. Waina wiswairs ta, ka reisêm pahrak gaischi kluwusi redsama winu tuwâ draudsiba ar anarkisteem un teroristeem. Sewischki no Kreewijas isbehguschee „beedri" wisur teek usluhkoti par gauschi nepatihkameem weeseem un wairak weetâs pret wineem sperti stingri soli. — Franzijâ anarkisti un straujalee sozialdemokrati par sawas agitazijas lauku isredsejuschees it sewischki kara-spehku. Tatschu ari radikalâ Franzschu waldiba schinî sinâ nekahdus jokus neprot un musinatajus bahrgi soda. Ka agitazija kara spehkâ naw tomehr palikusi bez panahkumeem, tas kluwa redsams pee wihrkopju nemeeru apspeeschanas Franzijas deenwidôs un ari wehl daschôs zitôs gadijumôs. — Austro-Ungarijâ daschadâs tautibas kildojâs sawâ starpâ pa wezam. Pehz ilgâm puhlêm pret gada galu knapi knapi panahza jaunu islihgumu starp abâm walsts pusêm. — Italijas eekschejee apstahkli naw nebuht sposchi sauzami. Daschos leelas prahwas atklahja leelistas blehdibas, kas isdaritas no augsti stahwoschâm personâm. Tautas wairums zeesch no leelâs bahrdsibas un darba truhkuma. — Wehl leelaka ir tautas truhziba un tumsiba Spahnijâ. Brihwprahtigako partiju wadoni gan pamehginaja scho to grosit uf labo pusi, bet neka nepanahza — Portugalê stahwollis bij palizis tik kritisks, ka jau paregoja drihsu wispahrigu dumpi. Tatschu wisa wara tika nodota weena wihra rokâs, un tas ar leelu bahrdsibu lihdsschim paspehjis usturet kahrtibu. — Rumanijâ plosijâs asinaini semneeku nemeeri un ari pahrejâs Balkanu walstinâs pamanama bihstama ruhgschana. — No zitu pasaules daku walstim pagahjuschâ gadâ stipri pee sewis saistija wehribu Persija, kura eeguwa konstituziju. Tatschu jaurâ kahrtiba wehl nebuht naw galigi nodibinajusês un pahrejas laikmets atnes daschadas jukas — Japana ar leelu weiksmi steidsâs ismantot nesenâ kara panahkumus un winu arween wairak sahk turet par wisai bihstamu sahnzensi leelajâm walstim. Ihpaschi nenowehligâm azim uf Japanu luhkojâs Seemeļ-Amerikas Saweenotâs walsts un daudsi jau parego starp abâm drihsu asinainu sadursmi. Tatschu bramanigee Amerikani laikam labi apdomasees, eekams spers kahdu isschkiroschu soli. Jo wairak tas zerams tadehl, ka ari Amerikaneem paschu mahjâs wiss naw selts, kas spihd. Tas jo gaischi israhdijâs nulejâ naudas un banku krihsê, kas Amerikaneem usbruka.

Waram atskatu uf pagahjuscho gadu beigt, issazidami zeribu, ka jaunais gads buhs wisur, un it sewischki muhsu tehwijâ, meera un augliga darba gads, kursch palihdsês dseedet daudsas dsiklas bruhzes.

No ahrsemèm.

Kapehz Amerikâ tagad naudas truhkums?

Uf scho jautajumu „Amerikas Wehstnesis" dod apmehram schahdu paskaidrojumu: Saweenotâs Walstis pehdejôs gadu desmitôs pahrdsihwoja koti „labus laikus", ko republikanu peekriteji daudsinaja par „prosperitati" un ar to mahnija kaudis, ka winu waldischanas laikâ klahjotees wiseem labi, jo wisi weikali ejot pilnâ spehkâ un strahdneeki nekad nebijuschi labaki paehduschi, kâ tagad. Amerikas bagatneekeem pateesi naw bijuse labaka prosperitate, kâ tagad republikanu partijas waras laikâ. Tatschu leelweikalneeku darbiba nebija wairs normola, bet pahrspihleta weikalu dsihschana, kura aisnehma ari naudas tirgu, tâ ka Nu-Jorkas Wal-Stritas birschâ kapitalisti brihscham spehlejâs ar miljoneem kâ behrni ar rotaļâm. Amerikas likumi nenoteiz tik leelu stingribu weikalu rihzibâ, kâ tas ir Eiropas walstis, kur weikalu sabeedribâm wajaga sinama rihzibas kapitala. Weikali Amerikâ pa leelakai daļai top turpinati ne ar naudu, bet weenigi ar kreditu. Dselszeku sabeedribas, industriju korporazijas, fabrikanti isleeto sawu kreditu preeksch jauneem usnehmumeem, milsigas naudas sumas top isnemtas no apgrosibas un noguldītas weikalu usnehmumôs, dselszeku buhwês u. t. t. Zaur to ari banku darbiba un banku kredits teek stipri eerauts weikalu lihdsdarbibâ. Lai jauno usnehmumu akzijas labi zeltos zenâ, tad tee paschi weikalu usnehmoji zentâs dabut ari daschas bankas sawâs rokâs un tâ palihdseja zaur to usturet publikâ ustizibu pret jauno weikala usnehmumu. Leelpilsehtu bankas drihkst aisdot projam 75% no wisâm noguldītâm sumâm un reservâ tâm japatura tikai 25%. Bet masakajâs pilsehtâs reservai noteikts pat tikai 15%, un daschadee tresti war wisu sawu naudu lihdz pehdejam dolaram laist kaudîs. Jau agrak raduschâs schaubas par Amerikas banku spehju maksat. Kad nu rudeni weikalneekeem wajadsejis sahkt maksat sarmereem par lauku raschojumeem, tad israhdijees, ka wisa nauda aisdota uf daschadâm spekulazijâm, un apgrosibâ tâs pawisam mas. Laudis to nomanija un steidsâs, isnemt no bankâm sawus noguldijumus; bet bankâm jau drihz ween aptruhka ko ismaksat. Tâ iszehlâs banku krihses. Tâ ka weikalneekem un fabrikanteem ari bij pawisam mas naudas, un no bankâm wairs newareja dabut, tad ari weikaleem krihse bij klaht, un tagad daudsi usnehmoji darbus apturejuschi, un tuhkstoschem zilweku palikuschi bez darba un pelnas.

P. Mikukows Amerikâ.

„Berl. Tgblt." sino, ka domneeks Mikukows esot aisbrauzis uf Ameriku. Winsch luhdsis, lai Rosewelts winu peenem audienzê; bet tâ ka Kreewijas suhtnis pret to protestejis, tad presidents atteizees Mikukowu peenemt. Suhtnis ari luhdsis, lai aisleedz noturet mihtinu, kurâ Mikukows gribejis noturet preekschlasijumu.

No Abesinijas. Ap 2000 Abesineeschu nesen atpakal eebrukuschi Somaku semê un aplaupijuschi karawanes, bet winu pawadonus, Itaļeeschu tirgotajus, pa daļai apkawuschi, pa daļai aisweduschi sew lihdz. Italijas karaspehka nodaļas Somaku semê sahkuschas waijat usbruzejus, pee kam isnahkuschas asas sadursmes un abâs pusês bijuschi prahwi saudejumi. Italijas ahrleetu ministris prasa, lai Sarkanâs juhras kara kugus suhta uf Abesinijas robeschâm un lai peeprasa gandarijumu no negusa Menelika.

No Pensilwanijas. (Seemeļu-Amerikâ). **Breesmiga katastrofa.** Boijertaunas pilsehtâ 15. (2.) janwarî pa israhdes laiku operu teatrî pahrsprahdsis maschinas katls un izehlees ugunsgrehks. Laudis glahbdamees apgahsuschi un saplehkuschi lampas, zaur ko uguns isplatijâs wehl ahtraki. Sprauzotees uf iseju, daudz kaudis tika nospeesti. Lihdz pulksten peezeem otru rihta bij iswilkti jau **167** lihki.

No eekschsemèm.

Wisaugstakais reskripts

ministru padomes preekschneekam un eekschleetu ministrim, Wisaugstakâ galma hofmeisteram Stolipinam:

„Peter Arkadjewitsch!

Juhsu daudspusigâ darbiba eekschleetu ministra amatâ, kura tagadejôs walsts dsihwes apstahklôs ir sewischki atbildiga, ir dewusi Man eespehju atsiht Juhsu teizamâs dahwanas un paschaisleedsigo nodoschanos peenahkumam. To eewehrojot, Es Juhs 1906. gadâ aizinaju eenemt ministru padomes preekschneeka augsto weetu. Juhsu personâ Es atradu Manu nodomu teizamu ispildītaju, par ko gaischi leezina koti swarigi no ministru padomes Juhsu wadibâ sagatawoti likumdoschanas darbi semes eerihzibas un zitôs walsts dsihwes jautajumôs, kâ ari pastahwigi peeaugoschâ tautas ustiziba waldibai, kura sewischki spilgti parahdijâs pee wehleschanâm uf trescho walsts domi, un daudz zitas eepreezinoschas eesihmes par neschaubigu nomeerinaschanos semê. Wehledamees isteikt Jums Manu sirsnigako atsinibu par Juhsu patriotiskeem nopelneem, Es ar ukasu waldoscham senatam no schâs deenas esmu Juhs eezehlis par Manu walsts-sekretaru.

Un paleeku Jums negrosami labwehligs.

Uf originala Keisara Majestate ar pascha roku parakstijis

„Nikolajs."

Zarskoje Selâ, 1. janwarî 1908.

Jauns tautas apgaismoschanas ministris.

Kâ „Pet. tel. ag." sino, atlaists no tautas apgaismoschanas ministra amata walsts padomes lozeklis, senators un hofmeistars von Kaufmans, atstahjot to par walsts padomes lozekli, senatoru un hofmeistaru. Atlaists uf pascha luhgumu ari tautas apgaismoschanas ministra beedrs Gerasimows. Par tautas apgaismoschanas ministri eezelts walsts padomes lozeklis, senators Schwarzs, atstahjot to par walsts padomes lozekli un senatoru.

Par jauneezeltà ministra Schwarza darbibu „Birsch. Wedomosti" dod schahdas sinas: „Jaunais tautas apgaismoschanas ministris labi pasihstams Maskaweeschem. Wina pedagogiskà un sinatniskà darbiba norisinajàs taisni Maskawà, kur winsch bija V. gimnasijà un wehstures-filologijas institutà par direktoru. Winam kà Grecku literaturas doktoram ir pahrleezinata peekriteja slawa tai klasiskai sistemai, kuru radijusi Kreewijà D. A. Tolstoja, Katkowa un Georgijewska darbiba. Schwarzs weenmehr bijis pasihstams kà „stingrs administrators". Kad bija nolemts „peelihdsinat" ziteem ari Rigas mahzibas apgabalu, tad starp ziteem tur par kuratoru eezehla Schwarzu, kursch sche turpinaja no ziteem kuratoreem eesaesto wirseenu. Schaî sinà wina ihpaschiba nodereja ari preeksch wina eezelschanas par Warschawas mahzibas apgabala kuratoru. Wina laikà Warschawà norisinajàs skolenu streiks.

Maskawà Schwarzs nesen bija par mahz. apgabala kuratoru. Wina pirmee soki jau atsihmejàs ar prahwu deenesta saburzmi ar Gerasimowu, toreisejo muischneezibas pensionata direktoru. Kad sahkàs 1905. gada deenas, tad Schwarzs eesneedza atluhgschanos, bet Gerasimowu eezehla par tautas apg. ministra beedri. Tagad eezelts Schwarzs par tautas apg. ministri un Gerasimows uz pascha luhgumu atlaists no ministra beedra weetas.

Jauns eekschleetu ministra beedrs.

Par eekschleetu ministra beedri eezelts padomes lozekklis pee eekschleetu ministra — Likoschins.

Par Stössela prahwu

Wahzu awise „Königsberg. Allg. Ztg." dod schahdu pahrskatu: Teesas preekschà norisinàs leela daka no Kreewijas tagadnes neizstures. Leelà prahwa pret generaleem un ofizeeem, kuri no agrak zildinateem Port-Arturas warowcem tagad pehz trim gadeem pahrdehweri par Port-Arturas nodewejeem, nodod ari bahrgu spreedumu par Kreewijas kara leetàm, kuras, kà tagad skaidri peerahdits, jau eepreeksch darijuschas neesspehjamu, lai ar apbrihnojamu weeglprahtibu eesahktais karsch nobeigtos ar uswaru Kreewijas pusê. Kad 1904./5. g. mainàs zeetokshis pehz mehnescheem ilgas aplenkschanas pazehla balto pabaschanàs karogu, tad wisa pasaule apbrihnoja aplenkto un aplenzeju isturibu un waronibu. Generaka Stössela wahrdu wisur mineja ar zeenu, Wahzu keisars Wilhelms Stösselim un Japanu generalim Nogi dahwaja augstako droschsirdibas ordeni. Bet drihs telegrafs sinoja, ka Japani, Port-Arturà eeeedami, bijuschi isbrihnejuschees, kà Kreewi warejuschi atdot zeetokshi, kurà wehl bijis tik daudz ehdamleetu un schaujamà materiala un tik maz sabojoti apzeetinajumi. „Jugend" sobojàs, ka „Stössels un wina beedri aisstahwejuschi Port-Arturu — lihds generaka Kondratenko pehdejai asins pilitei." Tagad prahwa atklahj sawadas leetas par kahrtibu Port-Arturà. Stössels pats sewi eezehlis par zeetokshna wirspawehlneeku un par tahdu ari palizis, neskatoties uz pawehlèm, Port-Arturu atstaht un zeetokshna aisstahweschanas wadibu nodot zitam. Bet pee tam prahwa rohda ari ainas par saldatu waroniba un beshailibu, kuri, badu zeesdami un slimi, wairak deenas un naktis no weetas bez gulescha isturejuschi sawàs posizijàs un waronigi atsituschi duhschigo Japanu usbrukumus. Bijuschais armijas wirspawehlneeks Kuropatkins pee teesas isteizis pahrmetumus bijuscham finantschu ministrim Wittem, ka tas leedsis labus leelgabalus eewest no ahrsemèm un usbuhwejis Dalnijas pilsehtu Port-Arturai par postu. Un pateesi, eesahkdami eelenkt Port-Arturu, Japani Dalnijà atrada sew labu atbalsta punktu. Witte, kursch toreis bij pret karu ar Japanu, bet tika uswarets no Besobrasowa, Alekseja un Plehwes partijas, pret Kuropatkina pahrmetumeem aisstahwàs „Now. Wremja". Un tagad abi schee wihri, kuri pirms kara bij weens finantschu un otrs kara ministris, pa awisèm strihdàs par walsts leetàm.

Prahwas pret walsts domneekeem.

Teesleetu ministris pasinojis walsts domes preekschsehdetajam, ka domneeks Koforotows teek faukts pee atbildibas par to, ka Jurejanas stazijà turejis strahdneekeem runu, kurà musinajis pret walsibu un teizis, ka wajagot noschaut katru, kas walkajot „peleko mehteli". — Purischkewitschu esot apsuhdsejis par apmeloschanu Kischinewas gubernas waldes eerehdnis Dunka. Scho prahwu Peterburgas teesu palata isteesaschot 10. janwarî.

Dsimstiba un mirstiba Kreewijà.

Dsimstibas un ari mirstibas sinà Kreewija eenem pirmo weetu starp Eiropas walstim. Dr. Nowoselskis pehz medizinas wirswaldes statistikas nahzis pee pahrleezibas, ka leelais dsimstibu skaits Kreewijà esot isskaidrojams ar lauzeneeku agrajàm laulibàm. Ka ari mirstibu skaits Kreewijà ir leelaks, nekà zitur, tur wainiga esot semà kultura; lauschu tumsiba esot par zehloni ari tam, ka sewischki daudz behrnu mirst pirmajà dsihwibas laikà. Pilsehtàs, kur kultura stohw augstak un ahrsti weeglak peejami, mirstiba esot masaka. Loti daudz upuru prasot lipigàs slimibas: uz tàm nahkot peektà daka no wiseem mirstibas gadijumeem.

Noseegumi.

Kubanas apgabalà, Newinomisas sahdschà sagli un laupitaji padarijuschi dsihwi pawisam nedroschu. Beidsot eedsihwotaji kohdu pee sahdsibas peekertu seeweeti gribejuschi uz weetas nogalinat. Ta sahkuse luhgtees un usrahdit wisu sagku bandu. Sastrehjis ap 2 tuhkstoschi wihru leels puhlis un nu sahkusès sagku teesaschana. Kuru tik peekertà sagle usrahdijuse, to sods pahrsteidsis uz weetas. Pehdigi saniknotais puhlis lizees uz sagku pastehptuwju postschanu. Ispostiti un nodedsinati pawisam 2 stanizas kwartali, kurôs peemituschas netiklas seeweetes un wisadi eelu blandoni. Laupitaju wadoni nosisti uz weetas. Saudejumi milsigi. — Donas stepês tahlu no apdsihwotàm weetàm, kahdà nometnê welnischkà kahrtà nosleptkawotas 2 bagatu jemes arendatoru gimenes. Nogalinati abi laulati pahri, bez tam 2 behli, 2 meitas, 1 strahdneeks un kahds arendatora radineeks, kopà 10 personas. Dsihwi palikuschi tikai 3 puiseni: 4, 7 un 8 gadus wezi. Noseegums useets nejauschi, pehz wina pastrahdaschanas. — Irkutskà pilsehtas zentrà sagki pa islaustu seenu eekkuwuschi juweleera weikalâ un nosaguschi mantas par **27,000** rubleem. — Pleskawas gub., kahdà schkuhnî, kura ihpaschneeks nehma dalibu pee Kripezkas klostera aplaupischanas, atrastas 3 bumbas, dinamits, sprahgstoschais dsihwsubrabs, bilforda deglis, mausera pistoles un patronas.— Labinskajà apzeetinati 3 laupitaji, kuri israhdijàs par bijuscheem pilsehtas skolas skoleneem. — Lodschas tirdsneezibas bankas sulainim, kad tas atgreesàs no pasta uz mahjàm, usbruka laupitaji, to eewainodami; laupitaji atnehma tam wehstuku somu, wehstules un pazinu ar **2500** kroneem. — Nowotscherkasskà naktî uz 30. dezembri nahwigi eewainots muischas ihpaschneeks un swehrinats adwokats Bokows. — Kutaisà 1. janwarî 4 semneeki, kuri atgreesàs no tirgus, tika aplaupiti no 3 laupitajeem, kuri teem braukschus dsinàs pakal. Laupitaji weenu semneeku eewainoja un atnehma tam **47** rbl. Straschnikî weenu laupitaju eewainoja un zitus apzeetinaja. Weens no wineem ir gimnasijas II. klases skolens.

No Peterburgas. Diwi wagoni nosuduschi. 23. dezembra naktî uz Nikolaja dselszeka no schkiroschanas stazijas nosuduschi 2 pretschu wagoni ar 12 gowim un 2 zuhkàm. Otru deenu wagoni atrasti uz resermas sleedèm pee Popowkas stazijas, kahdas 30 werstes no Peterburgas, bet — tukschi.

— **Rakstneeks Wl. Korolenko** teekot saukts pee teesas par musinaschanu pret pastahwoscho walsts kahrtibu, un wina redigetà schurnala „Russkoje Bogatstwo" 12. numurs konfiszets.

— **Terora nosodischana walsts domê.** Labàs puses domneeki gribot domê peeprasit weenu miljonu rubku pabalsta preeksch teem, kuri zeetuschi zaur teroru. Tà wini aplinkus zerot domê eekustinat jautajumu par terora nosodischanu.

— **Pret Purischkewitschu** isteikusès „ihsto Kreewu lauschu" preekschstahwju sapulze 28. dezembrî. Purischkewitscha usmudinajums, lai „ihstee" stahtos sakarà ar oktobristeem, tizis apsihmets par kauna darbu. Labàs puses awisèm aisleegts, usnemt Purischkewitscha rakstus. Dubrowina dehls, ofizeeris, isaizinajis Purischkewitschu uz diwkauju par to, ka tas apwainojis wina tehwu kahdà dsejoli.

No Warschawas. Pagahjuschà 1907. gada statistika. Kà „Kurj. Warsch." sino, 1907. gadà 623 zilweki zeetuschi no usbrukumeem (1906. g. — 1042 zilweki). No min. 623 zilwekeem uz weetas bijuschi pagalam 156, pa leelakai dakai sagli un usbruzeji, kuri pee noseegumu isdarischanas atduhruschees uz pretestibu. Teroristu noseegumu bijis 83, leelaku streiku 63. Uz Warschawas kara teesas spreedumu nahwes sods tizis ispildits pee 127 personàm. Pa wisu nemeeru laiku Warschawà ween eewainoti waj nonahweti 4094 zilweki.

No Warschawas. Apzeetinata 1. janw. 27 wihru leela anarkistu-teroristu banda, kura ar draudeem prasija no meesneekeem un lopu tirgoneem pa 15 kap. no katra leellopa.

No Minskas. Namu dedsinataji. Pehdejà gadà Minskà loti beeschi notikuschi ugunsgrehki. Pehdigi israhdijees, ka dedsinataji ir namu ihpaschneeki paschi. Sewischki leelà mehrà parahdeem apkrauto namu ihpaschneeki nostehguschi sawà starpà beedribu un dedsinajuschi paschi sawus namus, lai tad sanemtu apdroschinaschanas naudu. Schinî leetà eepihtas wairakas eewehrojamas personas.

No Zarizinas. Laupitaji tureenes apwitû isdomajuschi negehligu laupischanas weidu — wini turot sirgus un usdodotees daschàs dselszeka stazijàs par ormaneem. Nelaimigee pasaschneeri, kuri teek scho „ormanu" nagôs, dsihwi nepaleek — winu lihkus atrod breesmigi sakropkotus zekmalàs waj grawàs.

No Kijewas gubernas. Lintschu teesa. Tripoljê semneeki 30. dezembrî saguhstija trihs weetejos sagkus un nosita tos.

— **Dselszeku nelaimes.** Pee Olschankas stazijas 30. dezembri isskrehja no sleedèm pasaschneeru wilzeens. Daschi pasaschneeri eewainoti; zelsch aissprostots. — Netahku no Mogiljanu stazijas sleeschu bihdischanas weetà islehza is sleedèm peezi pretschu wilzeena wagoni. Eewainots kahds konduktors.

No Petschoras apgabala. 300,000 breeschu apsprahguschi ar Sibirijas mehri. Weetàm sprahguschi breeschi gulot wesel eem bareem, smaka tur nereti esot tik stipra, ka neesot eespehjams ne elpot. Tà ka eedsihwotaji weetàm pahrteek weenigi tikai no breescheem, tad daschôs apgabalôs esot gaidams bads. Baidàs, ka pawasari, samaitota gaisa dehl, izzelsees tur daschadas sehrgas. Ari pa Balto un Ledus juhru peldot breeschu maitas. Mehris lihdz schim nodarijis saudejumus par kahdeem $1^1/_2$ miljona rubl.

No Pensas gubernas. Sneegputena sekas. Uz Sisranas-Wjasmas dselszeka starp Kondijewkas un Baschmakowas stazijàm 30. dezembrî pa leelà sneegputena laiku lokomotiwe usskrehja strahdneeku baram wirsû. Weens strahdneeks nogalinats, 11 eewainoti, 4 no teem smagi.

No Taschkentas. Dselszeka laupitaji. 1. janw. naktî Taschkentas tuwumà 20 laupitaji usbruka jauktam wilzeenam. Wini sasehja dselszeka sargu un iskahra sarkanu lukturi. Kad wilzeens apstahjàs, laupitaji uzlehza uz lokomotiwes, atkehdeja to walâ un laida pret wilzeenu, sadragadami 2 wagonus. Tad laupitaji sweeda bumbu sem wagona, kurà atradàs kaseeris ar naudu. Saldati, kuri wilzeenu pawadija, usbrukumu atsita. Laupitaji ponehma lihdz diwi eewainotos beedrus. Naudu, 10,000 rubku, palika neaistikta. Weens saldats eewainots.

No Jaun-Bucharas. Kara teesa 31. dez. isteesaja Bucharas eerehdnu nokaushanas leetu, pee kam emira kasei toreis tikuschi nolaupiti 167,000 rubku. Apsuhdsetas bij 8 personas: 5 Grusini no Kutaisas apgabala, diwi Aiskapeijas dselszeka batalona saldati un weens Saratowas semneeks. Par wainigeem atsihti: knaps Dschaiaki, kursch usbrukumu organisejis; tschetri ziti par peedalischanos pee aplaupischanas un slepkawibas; diwi apwainoti par slehpschanu, weens par to, ka par noseegumu naw neka sinojis. Peezi pirmee nosodziti uz nahwi, pahrejee pee spaidu darbeem.

No Kurskas gub. Kà muhki apsargà klostera bagatibas. Glinskas klosterî miht kahdi 500 muhki. Lai waretu apsargat milsigàs bagatibas, kas slehpjàs schajà klosterî, tad 150 muhki esot tehrpuschees kasaku uniformàm lihdsigôs usmalkôs, ar nagaikàm pee jostas, slinti plecôs un rewolweri pee sahneem. Lai apsardsiba isnahktu pilnigaka, tad pee klostera wahrteem esot usstahdita muzina ar sehrskahbi un schkuhtene, lai, ja nahktu laupitaji, tos waretu sanemt — ar sehrskahbes schkahzeeneem gihmi! Bez tam wehl katrs muhks nehsajot kabatà sew lihdzi pazinu schnauzamàs tabakas, ko laupitajeem behrt azis.

No Tschenstochowas. Tuhkstoscheem rubku soda par swelpschanu. Pagahjuschà gada beigàs Tschenstochowà gaidijuschi streiku. Tagad tureenes awise sino, ka generalgubernators par demonstratiwu swelpschanu ar fabrikas swilpèm sodijis desmit fabrikas ar 500—3000 rbl. leelu naudas sodu un bez tam wehl desmit maschinistus ar trim mehnescheem zeetumà.

Widsemme.

No Rigas. Usaizinajums. Rigas Latweeschu Beedribas Sinibu Komisija ar scho usaizina truhzigus Latweeschu studentus un it ihpaschi studetos, kuri pehz kahdas Kreewijas augstskolas beigschanas wehletos papildinatees sawà isglihtibà, peeteiktees pee R. L. B. Sinibu Komisijas lihdz 20. janwarim sch. g., klahtpeeleekot sekoschus dokumentus: 1) dsihwes apraksts; 2) truhzibas apleezibu; 3) augstskolas apleezibu par selmèm studijàs; 4) (studenteem) apleezibu, ka skaitàs par studentu tekoschà mahzibas pusgadà. Sin. Kom. preekschneeks.

— **Saruna ar Rigas jauno walsts domneeku Dr. Erhardtu.** Awischu sinotajam Iwinam bijuse faruna ar jauneewehleto Rigas Wahzu deputatu, walsts sinibu kandidatu Dr. Rob. Erhardtu. Jaunais domneeks isteizees, ka winsch dsimis Rigà 1874. gadà, strahdajis daschadàs dankàs un ruhpneezibas firmàs. Pehz saweem politiskajeem usskateem winsch peekrihtot Baltijas konstituzionelai partijai. Turpmakà faruna, pehz „Ds. W." un „R. N. N.", bijuse schahda:

„Kas sihmejàs uz mani personigi, — tà Erhardts teizis — tad laikam leelakà daka wispahrigu jautajumu es peeweenoschos domes zentram, bet walsts nomaku jautajumôs laikam gan nè. Tahlak es stahwu par pilnigi weenlihdsigu teesibu doschanu Schihbeem, ar ko tagadejais domes zentrs, kà rahdàs, naw meerà."

„Kahdas ir Juhsu domas, sihmejotees uz likumprojekta zauri isgahschanu par Latweeschu un Igaunu beewwahrdu mahzibas katedri Tehrpatas universitatê?"

Uz to Erhardts atbildejis, ka, ja ari komisija projektu atraidijuse, dome to tomehr war wehl peenemt, un ari winsch tad projektu aisstahweschot.

„Kahdu reformu isweschanu Juhs turat preeksch mums par wiswajadsigako?"

„Bez schaubàm, wispirms wajadsès kertees pee to likumprojektu isweschanas, kuri jau isstrahdati ihpaschà padomê pe Baltijas generalgubernatora."

„Bet kà man barons Meiendorfs teiza, schee likumprojekti guk wehl eekschleetu ministrijà un gruhti esot domajams, waj tee tik drihs nonahks domê!"

„Luhk, tapehz ari wajaga pasteigtees ar winu drihsaku isweschanu dsihwê. Ihpaschà padome bij tatschu Wisaugstaki apstiprinata, tà ka aiskawet to isweschanu likumdoschanas zeklà zaur domi naw nekahda sewischka pamata."

„Bet kahdas ir Juhsu domas par weetejàm wajadsibàm?"

„Wajaga, sinams, pasteigtees ar pilnigi nogatawojuschos skolu reformu."

„Un kahdas ir Juhsu domas par Wahzu jauno liberalo klubu?"

Erhardts atbildejis, ka Klubam ir tas nopelns, ka winsch gribot mehginat panahkt saprasch nos starp daschadajàm Baltijas tautibàm.

Pakaltaisit

war tikai

eepakajumu,

bet ne labumu

no **A. S. Maikapara** papirosseem

„Riga"

25 gab. 15 kap.
10 „ 6 „
5 „ 3 „

Te waretu wehl peesihmet, ka Jelgawas „Balt. Tgszig"a ir nemeerâ ar Dr. Erhardtu, ka winsch tik labwehlizi atsauzees par Wahzu liberolo klubu. Min. awise saka: „Ar scho sinu jau peeteek, lai waretu spreest par Dr. Erhardta politiskeem usskateem."

No Slokas. Preekschsihmigs pagasts skolu weizinaschanas sinâ. Par tahdu sauzams Slokas pagasts, par kuru mums peenahzis schahds sinojums: Pagastâ ir diwas pagasta skolas: weena Bilderlinôs, otra Bigaunzeemâ. Abas skolas ir jaunas un deesgan ehrti eerihkotas, tapat ari mahzibas lihdsekku sinâ puslihds peeteekoschi apgahdatas. Tâ skolâs ir jau laba teesa semju kartis, daschadas bildes, burwju lukturs, itin plaschi eerihkoti museju skapji u. z. Tomehr nesskatotees uz to, pagastu aisstahwji sawâ pehdejâ sehdê, uz inspektora un skolotaju preekschlikumu, nolehmuschi mahzibas lihdsekkus wehl stipri paplaschinat, atwehledami katrai skolai schim noluhkam 58 rubkus. Bez tam agraki biblioteku paplaschinaschanai issneegti 21 rbl. 60 kap. No mahzibas lihdsekkeem par nolemto naudu eegahdâs slawenâs Amerikanu Undermud firmas rokas stereoskopu un I. seriju bildes ģeografijas mahzischanai, kâ ari tos truhkstoschos lihdsekkus, kuri usdoti Keisariskâs Kreewu Isglihtibas beedribas zeļojoscha museja katalogâ tani nodalâ, kura sihmejâs uz pirmmahzibas skolu labeerihzibu. — Mahzibas laika pagarinaschanas sinâ pagasta weetneeki issazijuschi domas, ka ganu dehl wehlamaki gan buhtu 3 seemu weetâ eewest 4, bet ja wairums pagastu gribês mahzibas laiku pagarinat rudenôs un pawasarôs, tad jo labpraht ari wini tam peekritis. Tâ tad, kâ redsams, Slokas pagasta aisstahwji pehdejâ laikâ jo stipri sahk weizinat isglihtibas leetu un dascham labam pagastam schaf sinâ war noderet par preekschsihmi. (Ds. W.)

No Zeswaines. Sawada kalpu schkira, kâ „L." raksta, esot Zeswainê, tee esot iâ sauktee schkirtee pahreneeki. Wihrs eet wasaras darbâ pee weena saimneeka, kamehr seewa atkal pee otra, pee kam nereti winu gowis un aitas par atmaksu teek laistas ganibâs atkal pee zita saimneeka. Ka schahda iskaisita dsihwe nenahk ne pascheem kalpeem, nedz saimneekam, nedz ari winu kopejai satiksmei par labu, tas pats par sewi saprotams. Rewoluzijas gads rahdijis, ka taisni schahdi, ne zaur ko zeeschi nesaistiti kalpi bij wisahtrak nemeeru kustibâ eewilinami. Wispahri schejeenes masgruntneeki koti maz nahkot preti saweem deenestneekeem. Sawstarpejâ satiksme, kâ ari daudz kopejas ekonomiskas intereses prasa, lai ari kalpu kahrta tiktu wairak eewehrota. Tatschu masgruntneeki kalpu labâ waretu daudz ko darit. Peemehram, kalpam, kamehr winsch dsihwo pee weena saimneeka, waretu atkaut eerihkot un pascham uskopt sawus sakku dahrsinus, mudinat uz laikraksstu lasischanu un t. t. Tas mudinatu kalpus dsihwot ilgaku laiku pee weena saimneeka; tâ audsinatu kalpâ zenschanos pehz patstahwibas.

No Werawas aprinka. Mihklains gadijums. 19. dez. nepasihstami kaundari Salas pagastâ nodedsinajuschi 2 namus un noloupijuschi naudu. Sehiâ wehlak atrasts ar asinim aptraipits balkis, no kam spreesch, ka sche 2 to mahju kaudis nogalinati. Tomehr winu lihki naw nekur atrasti un wisa lihdsschinejâ polizijas mekleschana ir palikuse bez sekmêm.

No Tehrpatas. Par studentu tikumibu „Golos Maskwi" korespondents pasiahsta schahdus sihmigus peemehrus: No medizinisskâs sabeedribas sistematiski suhdot grahmatas un ziti mahzibas lihdsekli. Anatomijas sahles seenas beeschi esot aprakstitas peedausigâm rupjibâm, kuras nodomatas brihwklausitajâm. Iz profesora Pokakowa laboratorijas nosudis dahrgs mikroskopa objekts. Praktiskâ programa brihwklausitajâm esot weenmehr aprakstita beskaunigeem lamu wahrdeem. Profesora Tarasenko kolegijâ nonemts kahds rubins un wina weetâ nolikta weza spalwa. Kahdai kursistei no kabatas isnemti 30 rubki un dokumenti; papihri gan otru detnu atsuhtiti atpakal, bet nauda ne. Pa weesnizâm teekot farihkotas besprahtigas trakoschanas. Reiz peedsehruschu studentu bars naktî pastellejuschi sahrku, peekrahwuschi to degwihna pudelêm un tad to, dserdami, nesuschi pa pilsehtu. — Medizinisskâ sabeedriba greesusês pee saweem komiltoneem, lai tee tak peesawinâs labakus tikumus.

Kursemê.

Wahzu sabeedribas sinojums par pirmâ gada darbibu.

Wahzu sabeedribas kalendarâ ir plaschs sinojums par sabeedribas darbibu nupat notezejuschâ 1907. gadâ. No scha sinojuma redsams, ka 1906/7. gadâ sabeedribai Kursemê bijuschas 4 skolas ar 135 skolneekeem; bez tam sabeedriba pabalstijusê 23 skolas ar 611 skolneekeem. Schogad sabeedriba nolehmusê atwehrt 19 skolas un pabalstit 9. — Weetu apgahdaschana lihdz schim maz sekmejusês (saprotams, sabeedriba apgahdâ weetas tikai Wahzeeschem). Laba isredse esot sabeedribas dibinatai krahj-aisdewu kasei, kur par beedreem war buht tikai sabeedribas lozekli. 50 prozentu no tihra atlikuma ismaksaschot kâ beedru diwidendes, 25 proz. peeschkirschot pamatkapitalam un tikpat daudz sabeedribai. — Pa delegatu sapulzes laiku (maijâ) sabeedribai bijuschi 5850 lozekli, bet apskata gada beigâs 7000 beedru. — Sabeedribas kasei no gada eemaksâm eenahkuschi 26,842 rbl. 20 kap. — Sabeedribas nodokâm bijis schahds beedru skaits: Bauskâ 188, Kandawâ 146, Dobelê 140, Durbê 103, Saldû 136, Kuldigâ 441, Grihwâ 294, Grobinâ un Palangâ kopâ 145, Aisputê 247, Jehkabmeestâ 92, Leepajâ 1350, Jelgawâ 2222, Jaunpilî 117, Krustapilî 134, Preekulê 170, Talsôs 338, Tukumâ 172, Wentspilî 281, Sabilê 130, tahdu, kas ne pee weenas weetejâs grupas nepeeder, 155; kopâ 7001 beedris.

No Leepajas. Polizista paschsliepkawibas mehginajums. Naktî uz 30. dez. eezirkna ufrauga Jawgewitschs pahrnahzis eedsehrees un gribejis noschautees. Seewa atnehmuse winam rewolweru, bet wehlak J. atkal gribejis to seewai atnemt, pee kam rewolwers trihs reiz sprahdsis un polizistu gruhti eewainojis. Jawgewitschs bijis ari Japanu karâ un no ta laika bijis pahrak nerwoss, kâ „L. Z." sino.

— **A. Needra,** kursch, kâ jau sinojâm, atteizees no mahzitaja weetas pee Leepajas Annas basnizas, pehz wina eeweheschanas esot wairakkahrt dabujis draudu wehstules, — kâ „L. Z" domâ, no Leepajas rewoluzionareem.

— **Trihs paschnahwibas gadijumi.** Pagahjuscho peektdeen sawâ dsihwoklî noschahwees artilerijas ofizeers Sch. Paschnahwibas eemesli naw sinami. Tanî paschâ deenâ 18 gadus wezâ jaunawa M. K. eedsehruse sehrskahbi. Winas stahwoklis esot bihstams. Jaun-Leepajâ tâs paschas deenas wakarâ kahda otra jaunawa J. S. mehginajuse noschautees. Eewainojums tik nopeetns, ka uz iswesekoschanos esot maz zeribu. Paschnahwibas eemesls, kâ „L." raksta, ari te neesot sinams.

No Grobinas aprinka. Smolenskâ laupitâ nauda atrasta Rolawas muischâ. Pagahjuschâ gada aprilî kahdâ Smolenskas bankâ tika nolaupiti 62,000 rbl. Nowembrî Leepajâ apzeetinaja kahdu U., bijuschu Smolenskas laukfaimneeezibas instituta audsekni, pee kura atrada 600 rbl. U. teiza, ka winsch naudu dabujis no Rolawas muischas pahrwaldneeka A. (ari bijuschâ min. instituta audsekna). Pee scha A. nu atrasti par apm. 1000 rbl. wehrtspapihri, kuri nolaupiti Smolenskas bankai. A. schos papihrus gribejis pahrdot ar Leepajas bankas eerehdna B. peepalihdsibu. A. un B., kâ „L." sino, apzeetinati. — Kâ redsams, schim sinojumam ir sakars ar nesenejo sinu par Maskawas bankâ laupitâs naudas atraschanu Rolawâ.

No Sehrenes. Semas ispreezas. „Ds. W." raksta: Maz buhs tahdu pagastu, kur tik leelâ mehrâ peenehmusês dserschana un kahrschu spehle, kâ Sehrenes un tuwejâ Sezes pagastâ. Tâ sauzamos kaktu monopolistus te waram satikt gandrihz ik uz soka. Neweena sapulze pagasta namâ nepaeet, kad neredsetu peedsehruschus zilwekus. Un kâ gan scho parahdibu nowehrst, jo reibinoscho sulu spezialisti peenesz klaht, to pahrdodnmi wehl ar pelnu. Tas pats sakams ari par kahrschu spehli. Swehtdeenâs mums zita darba naw, kâ tikai kahrtis spehlet. Waj newaretum laiku leetderigak pawadit?"

No Satiku pagasta. Wahzu kolonisti eepehrk mahjas. Gor-Satika dsimtkungs, kâ „L." sino, wiseem saweem saimneekeem rudenî usteizis. Saimneeku pawisam 13, kureem wiseem mahjas uz renti. Pee tam dsimtkungs saimneekeem pasinoja, ka gribot mahjas pahrdot par dsimtu, un ka wineem esot preekschroka. Pirkschanas naudas 50 rubku par puhrweetu, no kuras samas puse pee pirkschanas tuhlin jaeemaksâ. Tahdas noteikumus trahzigee saimneeki, protams, newareja ispildit. Isnahkums bija tas, ka 10 saimneekeem Jurgôs jaeet zitur pajumti meklet. Tikai 3 saimneeki wareja eepirkschanas naudu sagahdat. Pahrejâs 10 mahjas ari jau esot pahrdotas Wahzu kolonisteem zaur pasihstamâ von Brödricha widutajibu, kursch ir Gor-Satiku dsimtkunga pilnwarneeks. Wahzeescheem, kâ dsird, mahjas pahrdotas sem daudz labakeem nosazijumeem, nekâ tee, kurus peedahwaja Latwieschem.

No Behrsmuischas (Dobeles apkaimê). **Dselszela stazija bez praktiskas nosihmes.** Dselszela peestahtne, kura publika neleeto, ir tik reta parahdiba, ka tahds kuriosums ihsti noder registreschanai. Schahds brihnums pee mums redsams. Kad Wentspils dselszelam sahka wilkt stigu, tad sahkumâ bij nodomats atstaht Behrsmuischu un winas apkaimi sahnus jaunajai satikshmes linijai. Ko tad Behrsmuischneeki, Schpelneeki, Lihwbehrsneeki un ziti naw skrehjuschi un luhguschees peenahzigâs weetâs, lai ari winus nepeeemirstu un apbalwotu ar kahdu stazi ju. Un paluhk, — sperteem sokeem bij sekmes: uszehla mums Lihwbehrses dselszela stazi ju, turklaht wehl weetâ, kura wisa apgabala eemihneekeem ihsti pa rokai. Bet leetai bij saws ahkis. Wilzeeni, proteet, ateet un peenahk muhsu stazijâ wisai neisdewigâ laikâ. Tâ weenigais uz Jelgawu ejoschais wilzeens ateet no Lihwbehrses ap pusnakti, bet no Jelgawas atpakal pee mums plkst. 7 no rihta!! Tâ tad waram uz Jelgawu nonahkt weenigi isguleschanâs noluhkâ! Jeb ja nu Jelgawâ japakawê deena weikala darischanâs, tad japahrgul tur wismaz diwas naktis. Aiz schahda eemesla juhdsam atkal pa wezam katrs sawu behriti un brauzam labak pa semes zeku uz Jelgawu. Bet muhsu stazija mums bijuse nebijuse: neweens tur neapgruhtina eerehdnus. (L)

No Rundales. Pasta kahrtiba. Pehdejôs pahris gadôs muhsu pagasta eekschejâ dsihwê gan daudz kas labojees, tatschu ir wehl leetinas, kurâm buhtu peegreeschama daudz leelaka wehriba, nekâ tas tagad noteek, un ir wehl truhkumi, kuri nowehrschami bez kaweschanâs. Weens tahds steidsigi nowehrschams truhkums ir pagasta pasta leetas nokahrtoschana. Pehz tagad pastahwoschâs kahrtibas postu no Bauskas (tuwakâs pasta stanzijas) uz pagasta namu pahrnes ihpaschs pastneeks diwreiz nedelâ. Peenahkuscho korespondenzi preeksch pagasta eedsihwotajeem rakstwedis tad nodod sinnesim, kura usdewums ir, to peenest katram adresatam mahjâs. Bet pateesibâ tas tâ nenoteek. Leelako daku no reenahkuschâs korespondenzes sinnesis nodod Pahrtikas beedribas weikalâ preeksch „isdalischanas zaur pasihstameem" un tikai retam kahdam peenes mahjâs klaht. Un schee laimigee ir tee, no kureem sinnesim ir sagaidama droscha dseramnauda, waj ari, kuri gadâs tam pa zekam. Bet Pahrtikas beedribas weikalâ noliktâ korespondenze tur beeschi noguls nedelâm, lihdz gadâs kahds, kas winu panem. Nahk preekschâ ari gadijumi, kad tahda „isnehsatâ" korespondenze maldâs apkahrt pa pagastu no rokas rokâ nedelâm ilgi un beigu beigâs wehl pawisam nosuhd, waj ari nonahk tahdu subjektu rokâs, kureem sweschu wehstuku lasischana ir palikuse par sportu. Un wiss tas buhtu nowehrschams, ja pagasta sinnesim tiktu usdots par zeeschu peenohkumu, wisu korespondenzi peenest teeschi mahjâs un newis nodot to „zaur pasihstameem". Kr.

No Wirzawas. Apzeetinats. Sche ihsi pirms Seema swehtkeem apzeetinats pagasta weetneeks Redbergs, Rehbu mahju saimneeks. Pee wina esot atrastas proklamazijas. Kas apzeetinato pasihst tee domâ, ka R. aiz atreebibas apmelots un ka wina eenaidneeki tihschi gahdajuschi, lai pee wina ari ko atrastu. Pateesibâ R. ar politiku nemaz nenodarbojâs, bet droschi usstahjâs pret teem, kuri wainigi pee kaunumeem muhsu paschu pagasta dsihwê. (L.)

No Wolguntes. Nespehjneeku patwersme Wolguntê eeswehtita otrôs seemas swehtkôs. Eeswehtischanas zeremoniju isdarijis Jelgawas lauku draudses mahzitajs Bernewitza kgs. Patwerksmes uszelschana ismaksajuse pahri par 3000 rbl. Nespehjneeku usturescham usnehmusês pagasta wezmahte par 9 kap. deenâ, kâ „Ds. W." raksta.

No Jehkabstates. Tureenes wihreeschu un seeweeschu tirdsneezibas skolas sawas programas eeweetojuschas kalendarî „Gads", kur atrodami ari skolenu sazerejumi. Kalendaru ar programâm, kâ muhs luhdz aisrahdit, uz peeprasijumu issuhta pret 14 kap. pastmarkâs skolas preekschneeziba.

No Jaunjelgawas. Atkal teroristu slepkawiba. Kâ telegr. agentura sino, Jaunjelgawas aprinkî schinis deenâs noschauts kahds **Kuweikis,** kursch bijis pee teesas issaukts par leezineeku. Weenu no slepkawâm polizija apzeetinajuse, bet tad tas sahzis pretotees un tizis noschauts.

No Jelgawas.

Atsinibas balwas uz jaungadu dabujuschi: Jelgawas realskolas direktors Rudnews — ihstena walsts padomneeka tschinu; Jelgawas gimnasijas direktors Jupatows, tautskolu inspektors Owtschinnikows, Leepajas gimnasijas skolotajs Schwanbergs un Jelgawas gimnasijas skolotajs Wasikkows — Annas 2. schkiras ordeni; Jelgawas realskolas skolotajs K. Wiesners — Staniflawa 2. schkiru; Jelgawas inspektors Schaptschenko — Annas 3. schkiras; Jelgawas gimnasijas skolotaji Schischkows un Boino-Rodsewitschs — Staniflawa 3. schkiru; Jelgawas-Bauskas I. eezirkna meerteesnesis Skolosubows — Wladimira 4. schkiru; Jelgawas apgabalteesas lozeklis Snamenskis — Annas 2 schkiru.

„Baltische Tageszeitung"a no jauna gada sahkusi isnahkt pehzpusdeenâs, kamehr lihdschim ta isnahza rihtôs agri.

Sahdsibas. Pirmâ jaungada deenâ no rihta ap plkst. 8 kahdam peena izwadatajam Skrihwera eelâ, pa to laiku, kamehr tas eegahjis kahdâ sehtâ, nosagts sirgs lihdz ar ragum un peena muzâm. — Leelajâ eelâ dsihwojoschais schejeeneetis A. D. sinoja polizijai, ka winam 29. dezembra pehpusdeenâ iz dsihwokla issagti 153 rubl. naudâ. Polizijai naski pee darba kerotees, saglis ari atrasts un israhdijees par kahdu K. B., pee kura wehl atrasti pahri par 140 rubku. Wainigais apzeetinats. —j—

Wisjaunakâs sinas.

No Kasanas sino „Pet. tel. ag.", ka kara teesa noteesajusi studentus Krasnowu un Nedotschatowu uz 20 un 10 gadeem pee spaidu darbeem.

No Helsinforsas. Kuokolas prahwâ pret bumbu fabrikanteem Wiborgas hofteesa taisijusi foreedumu. Apsuhdsetee atsihti par wainigeem, ka isgatawojuschi bumbas, lai ar waru gahstu walstî pastahwoscho kahrtibu, un noteesati uz pahrmahzischanas nama sodu no 2 gadeem lihdz 3 gadeem 6 mehn. Apsuhdsetais Tschefschkis isdodams Kreewu eestahdêm, tadehl ka winsch ari Maskawâ eesuhdsets un no tureenes isbehdsis. Kreewu eestahschu peeprasijumu, lai isdotu ari pahrejos apsuhdsetos, Wiborgas hofteesa atraidijusi.

Peterburgâ, 3. janwarî. Kâ kandidatu uz tautas apgaismoschanas ministra beedra weetu min: Swerewu, Uljanowu, Sawodski, Schdanowu.

Gaidamajâ Kreewu kauschu saweenibas kongresâ zels preekschâ Dubrowina referatu, kurâ issazits prasijums, ka saweenibas darbibai jateezâs tikai pehz neaprobeschotas patwaldibas atjaunoschanas.

Purischkewitschs apzelojis saweenibas saru nodokas, lai skubinatu uz jaunas patriotiskas partijas dibinaschanu Kreewu kauschu saweenibas weetâ. (Düna-Ztg.).

Kreewu kauschu saweenibas organs „Russk. Snamja" juhsmigeem wahrdeem apsweizina jauno tautas apgaismoschanas ministri Schwarzu kâ ihstu Kreewu wihru

Basnizas sinas.

Leepajas Sw. Annas basnizas draudses sinas no 24. lihdz 31. dezembrim. Kristiti: Antonija Elsa Milda Friedrichsberg, Susanna Pauline Sproge alias Bruhn, Susanna Alida Bundik, Heinrichs Teodors Wilhelms Kuplens, Eduards Stamers, Milda Henkhus, Jahnis Alpe, Ilse Kahpa, Olga Marija Kreisler, Margreeta Klara Hermine Bisenieek, Ernsts Teodors Wihtinsch, Olga Antonija Gausche, Greeta Rahgis, Richards Adolfs Putike, Lidija Luzija Burow, Aleksanders Nikolajs Rodowitz, Ferdinands Pucherts, Anna Amalija Ozol, Tamara Nila Roschewsky, Meitta Katrihne Goldman, Heinrichs Woldemars Klawsons, Martinsch Woldemars Maliks, Mikels Schanis Putra, Lihse Emilija Marta Salkster, Anete Pukuleja, Margreeta Emma Budnewitz, Natalija Berta Sweedre. Uffaukti: Otto Klawinsch ar Margreetu Balgal; Jahnis Huhns ar Marija Ahdolin. Laulati: Eduards Sluja ar Anna Julija Lihsdeti Knut; Andschus Baumans ar Lina Wihtol; Johans Arturs Sauerhagens ar Anna Gulbe; Hermans Schmidts ar Ilsi Radik; Schanis Pauls Wächters ar Gertrudi Marija Aleksandru Antom alias Anton. Miruschi: Alma Anna Jaunsem 2 g. 2 m.; Leena Basch 95 g.; Rudolfs Scharkums 1 m.; Ewa Mangolt 9½ g.; Johans Keire 4 g. 1 m.; Edgars Andreas Keire 11 m.; Trihne Skudre alias Dimse 82 g.; Katrihne Major 80 g. w.

A. Riemschneiders.

Izdeva un redaktorê: Latw. Dr. Beedr. tagadejais prezidents **Th. Doebner.**

Redaktors: J. [illegible].

Drukats pee J. F. Steffenhagena un dehla Jelgawâ.

Treschà janwara agrumà aisgahja muhschibà mans mihkais wihrs, muhsu sirdslabais tehws, weztehws, wihra un seewastehws

tirgotajs Ansis Feldmann,

dsim. 2. sept. 1846. g.

Aisgahjuschà pawadischana us muhschigu dusu Jahna kapòs notiks swehtdeen 6. janwari plkst. 2 pehz pusd. is sehru mahjas — Leelajà eelà № 17.

Jelgawà, 4. janwarî 1908. g.

Peederigee.

Pirmdeen, 31. dezembrî pehz gruhtas zeeschanas aismiga us muhschigu dusu 26. dsihwibas gadà muhsu mihkais darba beedris, burtlizis

Jahnis Behrsinsch.

Apbedischana notiks swehtdeen 6. janwarî, pulksten 1 pusdeenà is Trisadibas basnizas us Baloschu kapeem.

Darba beedri.

Teatris „Elektrobiografs"

Jelgawà us tirgus platscha.

(ihpaschneeks M. Strömers.)

36. Ser. no zeturtd. 3. janw. lihds swehtd. 6 janw.

Weenas deenas mihlestiba.

Winsch par ahtru pasteidsees.

Israhdes darba deenàs sahkàs pl. 7, 8 un 9 wakarà un swehtdeenàs un swehtku deenàs pl. 6, 7, 8 un 9 wakarà.

Dr. Peters Perlbachs

aufu, degunu, kakla slim.

ahrsts

Rigà,

Suworowa eelà № 7,

runajams no 10—1 un 5—6.

Osolneeku pagasta walde

Dobeles aprinkî, usaizina wisus **pagasta wihreeschu kahrtas lozeklus,** dsimuschus no 1. oktobra 1886. g. lihds 1. oktobri 1887. g., usdot schai pagasta waldei lihds 1. februari 1908. gadu sawu familijas sastahwu, peenesot wajadsigos israksstus is basnizas grahmatàm dehl

eesaukschanas listes sastahdischanas.

Osolneeku pagasta namà, 21. dezembrî 1907. g.

Pagasta walde.

S. w.

Tetelmindes pagasta walde,

Dobeles aprinkî, usaizina zaur scho wisus schi pagasta peederigus **wihreeschu kahrtas lozeklus,** kas dsimuschi laikà no 1. oktobra 1886. gada lihds 1. oktobrim 1887. gada, kam 1908. gadà sastahjàs pee kara klausibas ispildischanas, peenest schai pagasta waldei lihds 1. februarim 1908. g. skaidras sinas par familijas sastahwu, nodarboschanos un usrahdit dokumentus par isglihtibas pakahpeenu, dehl eerakstischanas

eesaukschanas listês

par 1908. gadu.

Tetelmindê, 21. dezembrî 1907. g.

Pag. wezak.: **E. Schaefers.**

Skrihw.: **Fr. Strautmanns.**

S. w. (№ 1598).

Brambergu pagasta walde,

(Dobeles aprinkî) dara sinamu, ka

1) **us 1908. g.** pagasta waldes **sehdes** noliktas **katru pirmdeenu,** isnemot swehtku deenas no plkst. 10 lihds 2 deenà;

2) **pagasta weetneeku sehdes** noliktas 1908. g. katra mehnescha **pirmà sestdeenà,** isnemot swehtku deenas, tad nedelu wehlaku, eesahkot plkst. 10 no rihta.

3) **Schi pagasta wihreescheem,** kuri dsimuschi no 1. oktobra 1886. g. lihds 1. oktobrim 1887. g., jausdod lihds 15. februarim 1908. g. pagasta waldei sinas par familijas apstahkleem, isglihtibas stahwokli, peesuhtot wajadsigàs apleezibas, un ar ko nodarbojàs, dehl

eesaukschanas listes

sastahdischanas par 1908. g.

Brambergê, 28. dezembrî 1907. g.

Pag. wezakais: **K. Andersons.**

Skrihw.: **F. Baumans.**

S. w.

Mag.

J. Hertela

apteek. preeschu pahrdotawa

Jelgawà, Pasta eelà № 13,

peedahwà

daschadus

termometrus

logu stiklu

daschadòs leelumòs no **Puseneeku** fabrikas.

Latweeschu Laukfaim. Ekonomiskàs Sabeedr.

6 klasigà skola

ar Latweeschu walodas mahzibu

(2 sagatawoschanas un 4 augstakàs klases)

Jelgawà, Katolu eelà № 44.

Skolà usnems sehnus un meitenes. Usnemschanas eksameni sahksees 8. janwarî 1908. g. Pee peeteikschanàs jausrahda krustomà sihme un agrakà skolas leeziba.

Skolas nauda: sagatawoschanas klasês 15 rb., I. un II. klasê 20 rb., III. un IV. klasê 25 rb. par pusgadu.

Pilns skolas kurss 6 gadigs. Skolas programma jaunàs walodàs, matematikà un dabas sinibàs buhs peemehrota komerz- un widejo laukfaimneezibas skolu widejo klasu kursam.

Peeteikschanàs Katolu eelà № 46, pee skolas preekschneeka cand. merc. J. Kahrklina.

Jelgawas Laukfaimneezibas Beedribas

Krahschanas un Aisdoschanas Sabeedriba

(atklahta februari 1900. g.)

Telefons № 62. **Jelgawà, Katolu eelà № 19.** Telefons № 62.

30. nowembri 1907. g.

Droschibas kapitals **171.045,** rub. **82** kap., neerehk. **1585** beedru garantiju.

Bilanze swahrstàs ap **1.924.269** rub. **91** kap.

Par noguldijumeem maksà par gadu **3—6%,** skaitot no noguldischanas deenas. Par **schiro-noguldijumeem** maksà **3%.**

1) **Par aisdewumeem** nem 8½—8% par gadu. Peeprasijumus isspreesch pirmdeenàs.
2) **Kantoris atwehrts** ik darbadeenas no pulkst. 10—2 deenà.
3) Beedri war buht **abeju dsimumu personas,** kà ari sabeedribas un arteli.
4) Noguldijumi un atsaehmumi ir **swabadi no krona nodokleem.**
5) **Us generalsapulzes nolehmumu pamata sabeedribai jatura arweenu wismaz 3% no bilanzes summas swabadas naudas,** lai noguldituajeem us pirmo peeprasijumu bes ussazischanas wareetu izmaksat winu noguldijumus. Walde: agr. J. Bissenieks. Agr. J. Brasda. D. Kahnbergs.

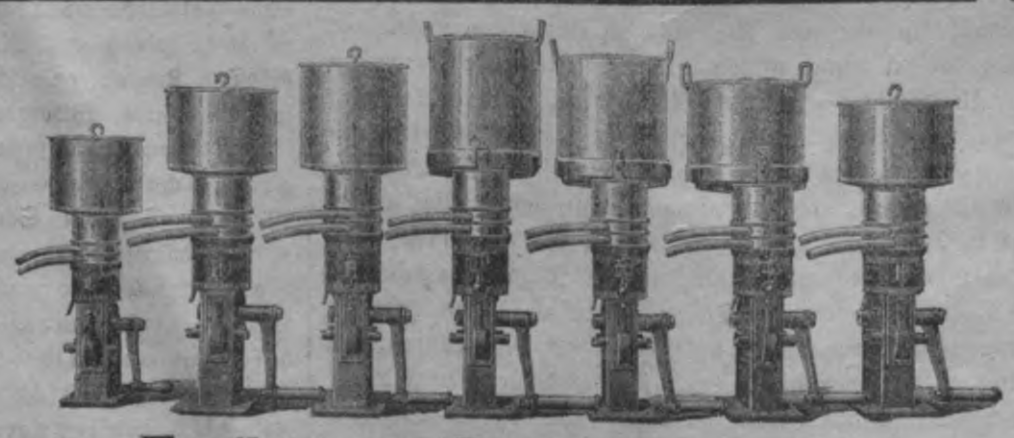

„Feniks" un „Domo" separatori

no **A. S. Saleniusa Bertsläder, Stokholmà.**

Patents.

Wislabakàs un wislehtakàs maschinas!

1) **Pee trumuła wahrpstas naw.** Zentrifugas dahrgakà dala — trumulis — nekad naw suhtams preeksch islaboschanas daku nodilschanas dehl.
2) **Katra zentrifugas dala,** kas wareetu pee strahdaschanas nodilt, dabujama atsewischki un war tikt eestahdita no pascha leetotaja.
3) **Wahrpsta ir no weena gabala,** tapehz meerigs gahjeens un wismasakà kakla lehgera nodilschana.
4) **Riteni ir pilnigi aissegti stahwà.**
5) **Weenlihdsiga spehka isdalischanàs,** tapehz weegls gahjeens un loti masa ases un ritena nodilschana.

Separators „Domo" buhwets preeksch saimneezibàm ar 1—3 gowim un nokrejmo 30 stopu stundà. Ta trumulis ir no weena gabala, bes gumijas rinkeem, bes eelikumeem un wahrpstas.

Separators „Feniks" K buhwets preeksch saimneezibàm ar 4—8 gowim un nokrejmo 50—110 stopu stundà. Ta trumulis bes schkihwjeem ar weenkahrschu stipru **weengabala eelikumu.**

Separators „Feniks" D buhwets preeksch saimneezibàm ar 8 un wairak gowim un nokrejmo 100—480 stopu stundà. Ta trumulis ir ar stipreem telekeem, bes kahdeem siuhreem, kurôs wareetu sakrahtees netihrumi un ruhsa.

Wispilnigakà nokrejoschana. Us no Maskawas laukfaimneezibas beedribas israksstitas konkurenzes par 1902. g. isstahdes laiku, „Feniks" nokrejmoja Pee ismehginajumeem peensaimneezibas kursôs Trikatê ar „Fenils D" maschinàm palika zaurmehrà 0,08% tauku leespeenà.

Par katru pahrdoto separatoru teek pilnigi galwots!

Dabujami pee **laukfaimneeku „Paschpalihdsibas" sabeedribas**

Rigà, Walnu eelà № 2, pee Pulwera torna,

pee **W. Gottharda** kga **Jelgawà, Friedrichsona** un **Bicka** kg. **Leepajà, J. M. Rupais** kga **Kandawà, A. Leepina** kga **Jehkabpilsê, Josefa Katza** kga **Jaunjelgawà, Blumberg** kga **Zehsis, Georg Henschela** kga **Walmeerà, E. Zelmina** kga **Smiltenê, W. Taubes** kga **Lasdonê.**

Nemu pretim **noguldijumus us augleem** pret **5—6%.** Tiklihds noguldituajs to wehlàs, eeguldijumi teek katrà laikà **izmaksati atpakal** pa dakai waj ari pawisam.

Otto Westermann

Bankas-Kantors Jelgawà,

Palejas eelà № 16.

Jelgawà,

Ezera eelà № 11.

Wirsskolotaja J. Preedes

I. schkiras

seeweeschu skola

ar pilnu gimnasijas kursu.

Jaunas skolneezes us pirmajàm 5 klasêm war peeteikt katru deenu. **Usnemschanas eksameni** sahksees **7. janwarî** plkst. **9** no rihta, — **mahziba 9. janwarî.**

Pee eestahschanàs jasin tas pats, kas krona seeweeschu gimnasijàs

---

Karlis Berris,

Jelgawà, Palejas eelà № 2.

Peedahwà zeen. publikai pehz mehra pagatawotus

elegantus uswalkus

no loti isturiga seemas schewiota wismodernakôs anglu musturôs, sahkot no 24 rbl. par uswalku. Tàpat ari

watetus mantetus

no skaidras wilnas manteku schewiota, skaista isskata un glihta darba, no 25 rbl. sahkot.

Leela ishwehle no **pletwelas, kruhtim, krahdsineem, manschetèm, krawatèm** un **podsiņàm.**

Weens waj diwi skolneeki

war dabut glihtu, siltu un lehtu **istabiņu** ar waj bes pilnas pansijas Jelg. Sakajà eelà 13, sehtà, pirmàs durwis p. Treulohn jkdses.

Petermuischas keegelu zepla

jaunajà ehrbergî isthrejami strahdneekeem astoni dsihwokli. Archit. Fr. Schmidt, Jelgawà, Walles eelà, Nesterowa namà.

Pusgraudneeki

wajadsigi no 1908. g. Jurgeem Schkibes muischà, Dobeles aprinkî.

Semes kalpi

ir wehl wajadsigi **Wez-Jumprawmuischà** pee Bauskas.

Loti augliga

melnseme

diwàs muischàs atdod. us **pusgraudeem** us 12 g. 1) 12,000 dej. 2) 1000 dej. teek sadalita masôs gabalôs no 50 dej. un wairak, upes un dselzeka tuwumà, Samaras gub. Buguruslanas apr. Skaidras sinas pee wirspahrwaldneeka **J. Pehpula** kga. — Adrese: Почт. ст. Сѣрноводскъ, Самарской губ. г-ну Ю. Пепулъ.

Franck-Sesawas meschà teek

pahrdotas:

kahrtis, schagari un teewi balki.

Mescha walde.

Patihkama istaba

ar apsildischanu, ar waj bes mehbelêm, **kahdai dahmai isihrejama** sastawas namà pee plosta tilta, pretim pilij; eeeja tuhlit pa pirmajàm durwim, 1 trepi.

Ilehbleta istaba

lihds ar pilnu pansiju dabonama Jelg. Skrihweru eelà 5. Eeeja pa leelajàm durwim, 2 trepes augstu. Skolas behrni atron turp. pansiju par 60 rbl. pusgadà.

Bodes telpas

tuhlit isrentejamas Dschuhksfes Gaika krogà un pusgraudneeks turpat wajadsigs no Jurgeem 1908. g.

Pusgraudneeki

ir wajadsigi **Leel-Podtrwenu** (Egku) muischà 5 wersteș no **Jahnischkes** meestina. Peeteikschanàs pee muischas ihpaschneeka.

Manas

Musikas stundas

sahksschu 8. j[illegible] **J. Waldmanis,** Jelg. Skrihweru eelà № 44.

Noklihdis

putnu sunis (balt-bruhns); pret atlihdsinajumu nododams Jelgawà, Katolu eelà № 18.

Peeklihdis

melns suns (talschu sugas) ar kakla marku № 546. Sanemams Jelg., Kolwes schosejà № 5 pee D. Genz.

Drukats pee J. F. Steffenhagena un dehla.